

عوامل مرتبط با مرگ و میر نوزادی در بیمارستان های وابسته به دانشگاه

علوم پزشکی اردبیل، ۸۲-۱۳۸۱

فیروز امانی^۱، دکتر منوچهر براک^۲، نیره امینی ثانی^۳، دکتر محمد حسین دهقان^۴

^۱ نویسنده مسئول: دانشجوی دکترای آمار زیستی دانشکده پزشکی دانشگاه تربیت مدرس تهران E-mail: f.amani@arums.ac.ir

^۲ استادیار اطفال ^۳ مربی اپیدمیولوژی ^۴ استادیار بیوشیمی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

چکیده

زمینه و هدف: تامین، حفظ و ارتقای سطح سلامت نوزادان به عنوان یک گروه آسیب پذیر در خدمات بهداشتی- درمانی جایگاه ویژه ای دارد. بر اساس آمار موجود از ۱۳۰ میلیون نوزادی که هر سال در دنیا متولد می شوند چهار میلیون در کمتر از یک هفته می میرند که ۹۹٪ از این مرگ ها در کشورهای در حال توسعه رخ می دهد. مرگ نوزادی ۳۸٪ از کل مرگ های زیر پنج سال را شامل می شود. برای کاهش میزان مرگ نوزادی باید به نکاتی چون وضعیت مادر شامل مراقبت قبل و بعد از دوران بارداری، عوامل وابسته به زایمان و علل تهدید کننده حیات نوزادان در ۲۸ روز اول زندگی توجه داشت. مطالعه حاضر در راستای شناسایی عوامل موثر بر مرگ و میر نوزادی در بیمارستان های وابسته به دانشگاه علوم پزشکی اردبیل انجام شد.

روش کار: در این مطالعه مورد - شاهدهی که بر روی ۸۰ مرگ نوزادی و ۸۰ مورد متولدین زنده انجام شد. ابتدا برای دستیابی به نتایج توصیفی اطلاعات دموگرافیک دو گروه به صورت جداگانه آنالیز شد و سپس در بین ۸۰ مرگ نوزادی شایع ترین عوامل موثر بر مرگ و میر نوزادی به دست آمد و سپس برای اینکه تاثیر عوامل اجتماعی و محیطی تاثیر گذار نیز سنجیده شود از والدین دارای متولدین زنده با خصوصیات گروه مرگ نوزادی نیز سؤالاتی در زمینه عوامل اجتماعی پرسیده شد و در نهایت تمام عوامل موثر در دو گروه مقایسه شد.

یافته ها: از بین ۱۶۰ نوزاد مورد مطالعه ۷۱ نفر (۴۴/۴٪) دختر و بقیه پسر بودند. میزان مرگ نوزادی در پسران ۱/۳ برابر دختران بود. تعداد ۱۶ نفر (۱۲/۱٪) از مادران در دو گروه سابقه مرده زایی داشتند. ۱۸ نفر (۱۱/۳٪) از کل مادران نوزادان بی سواد و ۲۷ نفر (۱۶/۹٪) دارای تحصیلات دانشگاهی بودند. ۳۱ نفر (۱۹/۴٪) از کل نوزادان دارای وزن کمتر از ۱۵۰۰ گرم، ۴۲ نفر (۲۶/۳٪) وزن ۱۵۰۰ تا ۲۵۰۰ گرم و بقیه دارای وزن بالای ۲۵۰۰ گرم بودند. ۳۷ نفر (۴۶/۳٪) از مادران نوزادان گروه مرگ نوزادی و ۲۴ نفر (۳۰٪) از مادران نوزادان گروه متولدین زنده بیان داشتند که در محل سکونت خود وسیله نقلیه وجود نداشت. شایع ترین علت مرگ نوزادی نارسایی با ۴۴ مرگ نوزادی (۵۵/۱٪) و بعد از آن آسپیراسیون، سپتی سمی و آسفکسی هر کدام با چهار مورد مرگ نوزادی (۲/۵٪) بود. بین وزن نوزادان، وجود یا عدم وجود وسیله نقلیه در محل سکونت مادران، شهری یا روستایی بودن مادران و وقوع مرگ نوزادی ارتباط آماری معنی دار وجود داشت (p=۰/۰۲۳).

نتیجه گیری: بر اساس نتایج به دست آمده عوامل متعددی از قبیل وزن هنگام تولد، وجود یا عدم وجود وسیله نقلیه در محل سکونت مادران و شهری یا روستایی بودن مادران در وقوع مرگ نوزادی دخیل بودند. لازم است در زمینه کاهش اثرات این عوامل تصمیمات لازم اتخاذ گردد.

واژه های کلیدی: مرگ و میر نوزادی، نارسایی، آسپیراسیون، آسفکسی